

Số: 06/2022/QĐST-VDS

Việt Trì, ngày 07 tháng 6 năm 2022

QUYẾT ĐỊNH

SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v: “Tuyên bố một người khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi”

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ V, TỈNH PHÚ THỌ

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Ngô Sỹ Quý

Thư ký phiên họp: Bà Trần Thị Lan Anh

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố V, tỉnh Phú Thọ tham gia phiên họp: Bà Đỗ Thị Bích Phượng - Kiểm sát viên.

Ngày 07 tháng 6 năm 2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 65/2022/TLST-VDS ngày 16 tháng 5 năm 2022 về việc tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 12/2022/QĐST-DS ngày 30 tháng 5 năm 2022, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Bà Đào Thị Thuý L – Sinh năm 1966 (Có mặt);

Địa chỉ: Khu 9, xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

1. Ông Đào Kim T – sinh năm 1962 (Vắng mặt);

Địa chỉ: Khu 10, xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ.

2. Ông Đào Văn B – sinh năm 1950 (Có mặt);

Địa chỉ: Khu 10, xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ.

3. Bà Đào Thị X – sinh năm 1952 (Có mặt);

Địa chỉ: Khu 9, xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu ngày 12/5/2022 cũng như lời khai tại Tòa án nhân dân thành phố V, tỉnh Phú Thọ, bà Đào Thị Thuý L trình bày:

Bố mẹ bà là ông Đào Văn P (đã chết năm 1992) và bà Đinh Thị X (đã chết năm 2007) sinh được 04 người con là ông Đào Văn B – sinh năm 1950, bà Đào Thị X – sinh năm 1952, ông Đào Kim T – sinh năm 1962 và bà là Đào Thị Thuý L – sinh năm 1966.

Tháng 9 năm 1982 ông Đào Kim T nhập ngũ, trong thời gian nhập ngũ thì ông T bị bệnh thần kinh, tâm thần nên đã dùng súng bắn nhiều người. Năm 1991 Chỉ huy đơn vị đã xác nhận ông Đào Kim T là quân nhân bị tâm thần, thần kinh gây hậu quả nghiêm trọng (bắn chết đồng đội) trong thời gian tại ngũ. Sau đó ông T được X ngũ về sinh sống tại khu 10, xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ. Năm 2013 UBND xã K xác nhận khuyết tật đối với ông T đó là dạng khuyết tật “Thần kinh, tâm thần”. Ông T không có vợ, con. Hiện nay ông T không điều khiển được hành vi của mình, đang sống một mình và được hưởng chế độ bảo trợ xã hội hàng tháng. Ông T sống thu mình khép kín không giao tiếp với ai, đến bữa các anh chị nấu đồ ăn mang sang, tình trạng bệnh tâm thần tái phát từng đợt, nói linh tinh, đánh chửi bố mẹ, anh chị em, đốt nhà, đêm ngủ ít, gia đình cưỡng ép đi điều trị nhưng nhảy tàu bỏ trốn về nhà. Ông T được khám tâm thần định kỳ tại Trạm y tế xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ.

Đến nay gia đình làm một số việc liên quan đến quyền nhân thân của ông T nên làm đơn đề nghị Tòa án nhân dân thành phố V, tỉnh Phú Thọ tuyên bố ông T bị mất năng lực hành vi dân sự. Sau khi có kết luận giám định sức khỏe tâm thần số 20/2022/SKTT ngày 16 tháng 5 năm 2022 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc là ông Đào Kim T có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi cho nên bà L thay đổi quan điểm tại đơn yêu cầu là đề nghị Tòa án tuyên bố ông Đào Kim T có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi và chỉ định ông Đào Văn B (là anh trai của ông T) làm người giám hộ cho ông T, vì ông B là anh trai nên có điều kiện chăm sóc ông T thuận lợi hơn bà.

Những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan:

Ông Đào Văn B trình bày: Ông là anh trai của ông Đào Kim T và là con thứ nhất trong gia đình. Bố mẹ của ông là ông Đào Văn P (đã chết năm 1992) và bà Đinh Thị X (đã chết năm 2007). Bố mẹ ông sinh được 04 người con và tình trạng bệnh, tinh thần của ông T như bà L trình bày ở trên là đúng. Ông đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà L là tuyên bố ông Đào Kim T, sinh năm 1962; địa chỉ: Khu 10, xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ là người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi, đồng thời chỉ định ông là người giám hộ cho ông T, vì ông là anh trai ông T nên có điều kiện chăm sóc ông T thuận lợi hơn bà X và bà L.

Bà Đào Thị X trình bày: Bà là chị gái của ông Đào Kim T và là con thứ hai trong gia đình. Bố mẹ của ông là ông Đào Văn P (đã chết năm 1992) và bà Đinh Thị X (đã chết năm 2007). Bố mẹ bà sinh được 04 người con và tình trạng bệnh, tinh thần của ông T như bà L trình bày ở trên là đúng. Bà đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà L là tuyên bố ông Đào Kim T, sinh năm 1962; địa chỉ: Khu 10, xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ là người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi, đồng thời chỉ định ông Đào Văn B là người giám hộ cho ông T, vì ông là anh trai ông T nên có điều kiện chăm sóc ông T thuận lợi hơn bà và bà L.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố V, tỉnh Phú Thọ nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết của Tòa án:

Yêu cầu về việc “Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi” là loại việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án, quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Người bị yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi cư trú tại khu 10, xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ nên căn cứ khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự yêu cầu trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố V, tỉnh Phú Thọ.

[2] Về yêu cầu của đương sự:

Căn cứ tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, đơn yêu cầu đề ngày 12/5/2022 và Bản tự khai của người yêu cầu bà Đào Thị Thuý L khai: Bố mẹ bà là ông Đào Văn P (đã chết năm 1992) và bà Đinh Thị X (đã chết năm 2007) sinh được 04 người con là ông Đào Văn B – sinh năm 1950, bà Đào Thị X – sinh năm 1952, ông Đào Kim T – sinh năm 1962 và bà là Đào Thị Thuý L – sinh năm 1966.

Tháng 9 năm 1982 ông Đào Kim T nhập ngũ, trong thời gian nhập ngũ thì ông T bị bệnh thần kinh, tâm thần nên đã dùng súng bắn nhiều người. Năm 1991 Chỉ huy đơn vị đã xác nhận ông Đào Kim T là quân nhân bị tâm thần, thần kinh gây hậu quả nghiêm trọng (bắn chết đồng đội) trong thời gian tại ngũ. Sau đó ông T được X ngũ về sinh sống tại khu 10, xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ. Năm 2013 UBND xã K xác nhận khuyết tật đối với ông T đó là dạng khuyết tật “Thần kinh, tâm thần”. Ông T không có vợ, con. Hiện nay ông T không điều khiển được hành vi của mình, đang sống một mình và được hưởng chế độ bảo trợ xã hội hàng tháng. Ông T sống thu mình khép kín không giao tiếp với ai, đến bữa các anh chị nấu đồ ăn mang sang, tình trạng bệnh tâm thần tái phát từng đợt, nói linh tinh, đánh chửi bố mẹ, anh chị em, đốt nhà, đêm ngủ ít, gia đình cưỡng ép đi điều trị nhưng nhảy tàu bỏ trốn về nhà. Ông T được khám tâm thần định kỳ tại Trạm y tế xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ.

Bà L yêu cầu tuyên bố ông T bị mất năng lực hành vi dân sự nhưng sau khi có kết quả giám định bà L thay đổi yêu cầu, yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi đối với ông T.

Căn cứ Kết luận giám định sức khỏe tâm thần số 20/2022/SKTT ngày 16 tháng 5 năm 2022 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc đối với ông Đào Kim T, sinh năm 1962; địa chỉ: Khu 10, xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ. Sau khi tiến hành giám định đã kết luận như sau:

“Đào Kim T, sinh năm 1962, ở khu 10, xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ bị bệnh tâm thần phân liệt thể di chứng (Theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 về các rối loạn tâm thần và hành vi, bệnh có mã 20.5).

Hiện tại: Đào Kim T có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi”.

Tại khoản 1 Điều 23 Bộ luật Dân sự quy định về người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi: “1. Người thành niên do tình trạng thể chất hoặc tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của người này, người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người có khó khăn trong

nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ”.

Như vậy, lời trình bày của bà L phù hợp với kết luận giám định sức khỏe tâm thần số 20/2022/SKTT ngày 16 tháng 5 năm 2022 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc đối với ông Đào Kim T, phù hợp với tình trạng thực tế của ông T tại thời điểm giám định nên yêu cầu của bà L về việc yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Đào Kim T khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là có căn cứ cần được chấp nhận. Việc chỉ định người giám hộ, bà L, bà X và ông B đều thống nhất cử ông B là người giám hộ cho ông T. Xét thấy việc chỉ định ông Đào Văn B là người giám hộ cho ông Đào Kim T là có căn cứ cần được chấp nhận. Ông B thực hiện các quyền, nghĩa vụ của người giám hộ quy định tại Điều 57; Điều 58; Điều 59 Bộ luật Dân sự.

[3] Về lệ phí: Bà Đào Thị Thuý L phải chịu tiền lệ phí giải quyết việc dân sự là 300.000đồng (Ba trăm nghìn đồng).

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố V, tỉnh Phú Thọ phát biểu: Về các trình tự, thủ tục tố tụng đều tuân thủ quy định của pháp luật. Về nội dung, đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà Đào Thị Thuý L về việc yêu cầu tuyên bố ông Đào Kim T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi, chỉ định ông Đào Văn B là người giám hộ cho ông Đào Kim T theo quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ: Khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 23, điểm d khoản 1 Điều 47, Điều 48, Điều 49, khoản 4 Điều 54, Điều 57, Điều 58, Điều 59, Điều 60, Điều 61, Điều 62, Điều 63 của Bộ luật dân sự; Nghị quyết số: 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

- Chấp nhận yêu cầu của bà Đào Thị Thuý L về việc tuyên bố ông Đào Kim T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Tuyên bố ông Đào Kim T, sinh năm 1962; địa chỉ: Khu 10, xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Chỉ định ông Đào Văn B – sinh năm 1950; địa chỉ: Khu 10, xã K, thành phố V, tỉnh Phú Thọ là người giám hộ cho ông Đào Kim T, ông B thực hiện các quyền, nghĩa vụ của người giám hộ quy định tại Điều 57; Điều 58; Điều 59 Bộ luật Dân sự.

- Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Đào Thị Thuý L phải chịu tiền lệ phí giải quyết việc dân sự là 300.000đồng (Ba trăm nghìn đồng). Xác nhận bà Đào Thị Thuý L đã nộp 300.000đồng (Ba trăm nghìn đồng) tiền tạm ứng lệ phí sơ

thẩm tại biên lai thu tiền tạm ứng lệ phí số AA/2020/0009393 ngày 16/5/2022 của Chi cục Thi hành án dân sự thành phố V, tỉnh Phú Thọ.

- Về quyền kháng cáo, kháng nghị:

Các đương sự có quyền kháng cáo. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

- Quyền yêu cầu thi hành án, nghĩa vụ thi hành án, thời hiệu yêu cầu thi hành án: Trường hợp quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, 7 và 9 Luật Thi hành án dân sự; thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật thi hành án dân sự.

Nơi nhận:

- VKSND thành phố V;
- VKSND tỉnh Phú Thọ;
- Người yêu cầu;
- Người có QLNVLQ;
- Chi cục THADS thành phố V;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(Đã ký)

Ngô Sỹ Quý

